

کتابخانه Numpy در پایتون

نوشته شده توسط معین حاج ملک

کتابخانه Numpy کتابخانه ای است که با استفاده از آن میتوان بر روی داده های عددی موجود در حافظه عملیات های زیادی انجام داد. آرایه های numpy شبیه به لیست های خود پایتون هستند ولی با این تفاوت که به گونه ای در حافظه ذخیره میشوند که می توان بر روی آنها عملیات مختلفی را به صورت سریع تر انجام داد.

برای اینکه از numpy استفاده کنیم اول باید آن را import کنیم که به شکل زیر است:

```
>>>import numpy
```

یا میتوان به صورت زیر آن را import کنیم و به آن اسم دهیم:

```
>>>import numpy as np
```

Numpy یک کتابخانه از مجموعه کتابخانه های زبان برنامه نویسی پایتون است. "با استفاده از این کتابخانه امکان استفاده از آرایه ها و ماتریس های بزرگ چند بعدی فراهم می شود." هدف اصلی این کتابخانه فراهم ساختن امکان کار با آرایه های چندبعدی همگن است. " این آرایه ها جدولی از عناصر (معمولاً اعداد) هستند که همگی از یک نوع می باشند و با یک چندتایی، از اعداد صحیح مثبت اندیس گذاری می شوند. در NumPy ابعاد به نام محور (axe) شناخته می شوند. تعداد محورها رتبه (rank) نامیده می شود."

برای مثال مختصات یک نقطه در فضای 3 بعدی [1,2,1] یک آرایه با رتبه 1 است زیرا دارای یک محور میباشد. این محور طولی به اندازه 3 دارد. در مثال زیر آرایه رتبه 2 دارد (2 بعدی است). بعد (محور) نخست طولی به اندازه 2 دارد، بعد دوم طول 3 دارد.

```
[[ 1., 0., 0.],  
 [ 0., 1., 2.]]
```

کلاس آرایه Numpy به صورت ndarray نام گذاری شده است. همچنین به صورت مستعار array نامیده می شود. توجه داشته باشید که numpy.array همان کلاس کتابخانه استاندارد پایتون به نام array.array نیست. کتابخانه استاندارد پایتون تنها آرایه های تک بعدی را مدیریت می کند و کاربردهای اندکی دارد. خصوصیات مهم تر یک ndarray بدین ترتیب هستند.

Ndarray.ndim/ndarray.shape/ndarray.size/ndarray.dtype/
ndarray.itemsize/ndarray.data

Ndarray.ndim : تعداد محور(ابعاد) آرایه است. در دنیای پایتون تعداد ابعاد به صورت رتبه نامیده میشود.

Ndarray.shape : ابعاد یک آرایه است. این خصوصیت از یک چندتایی اعداد صحیح تشکیل یافته است که نشان دهنده اندازه هر بعد آرایه هستند. برای یک ماتریس با n ردیف و m ستون، شکل (shape) به صورت (n,m) خواهد بود. بدین ترتیب طول چندتایی shape برابر با رتبه آرایه یا تعداد ابعاد ndim است.

Ndarray.size : تعداد کل عناصر آرایه است. این مقدار برابر با حاصل ضرب اجزای **shape** است.

Ndarray.dtype : نوع عناصر یک آرایه را توصیف می‌کند. فرد می‌تواند **dtype** آرایه را با استفاده از انواع استاندارد پایتون ایجاد یا توصیف کند. به علاوه **NumPy** انواع مخصوص به خود را نیز دارد. برای مثال **numpy.int32** ، **numpy.int16** و **numpy.float64** نمونه‌هایی از انواع آرایه تعریف شده در **NumPy** هستند.

Ndarray.itemsize : اندازه بایت‌های هر یک از عناصر آرایه است. برای نمونه **itemsize** یک آرایه از عناصری با نوع **float64** برابر با 8 (8/64) است در حالی که **itemsize** یک آرایه از نوع **complex32** برابر با 4 (8/32) است. این مقدار معادل **ndarray.dtype.itemsize** است.

Ndarray.data : این بافر (**buffer**) حاوی عناصر واقعی آرایه است. به طور معمول ما نیاز نداریم از این خصوصیت استفاده کنیم، زیرا با استفاده از امکان اندیس‌گذاری می‌توانیم به عناصر آرایه دسترسی داشته باشیم.

مثال :

```
>>> from numpy import *
>>> z = arange(15).reshape(3, 5)
>>> z
array([[ 0,  1,  2,  3,  4],
       [ 5,  6,  7,  8,  9],
       [10, 11, 12, 13, 14]])
```

```

>>> z.shape
(3, 5)
>>> z.ndim
2
>>> z.dtype.name
'int32'
>>> z.itemsize
4
>>> z.size
15
>>> type(z)
numpy.ndarray
>>> s = array([6, 7, 8])
>>> s
array([6, 7, 8])
>>> type(s)
numpy.ndarray

```

ایجاد آرایه

چند روش برای ایجاد آرایه وجود دارند. برای مثال، می‌توان با استفاده از تابع `array` یک آرایه را از فهرست معمولی پایتون یا چندتایی‌ها ایجاد کرد. نوع آرایه حاصل، برابر با نوع عناصر موجود در دنباله‌های تشکیل دهنده آن خواهد بود.

```

>>> from numpy import *
>>> z = array( [2,3,4] )
>>> z
array([2, 3, 4])
>>> z.dtype
dtype('int32')
>>> r = array([1.2, 3.5, 5.1])
>>> r.dtype
dtype('float64')

```

یکی از خطاهای رایج در کار کردن با آرایه‌های چندبعدی زمانی رخ می‌دهد که قصد داریم `array` را با چند آرگومان عددی فراخوانی کنیم، در حالی که باید از فهرست منفردی از اعداد به عنوان آرگومان استفاده کنیم.

```
>>> z = array(1,2,3,4) # اشتباه
>>> z = array([1,2,3,4]) # صحیح
```

array دنباله‌ای از دنباله‌ها را به آرایه‌های چندبعدی تبدیل می‌کند، دنباله‌ای از

دنباله‌های دنباله‌ها به آرایه‌های سه‌بعدی تبدیل می‌شود و همین‌طور تا آخر.

```
>>> r = array( [ (1.5,2,3), (4,5,6) ] )
>>> r
array([[ 1.5, 2. , 3. ],
       [ 4. , 5. , 6. ]])
```

نوع آرایه را می‌توان در زمان ایجاد آن به طور صریح تعیین کرد.

```
>>> y = array( [ [1,2], [3,4] ], dtype=complex )
>>> y
array([[ 1.+0.j,  2.+0.j],
       [ 3.+0.j,  4.+0.j]])
```

معمولاً عناصر یک آرایه از ابتدا مشخص نیستند، اما اندازه آن مشخص است. از این‌رو

NumPy چند تابع برای ایجاد آرایه با جایگاه‌های ابتدایی مشخص پیشنهاد می‌کند.

بدین ترتیب در ادامه نیازی به بسط آرایه که عملیات پرهزینه‌ای است، وجود نخواهد

داشت. تابع **zeros** یک آرایه با مقادیر تماماً صفر ایجاد می‌کند. تابع **ones** یک آرایه

با مقادیر 1 تولید می‌کند و تابع **empty** یک آرایه ایجاد می‌کند که محتوای اولیه آن

تصادفی است و به وضعیت حافظه بستگی دارد. به طور پیش‌فرض **dtype** آرایه ایجاد

شده، برابر با **float64** است.

```
>>> zeros( (3,4) )
array([[0., 0., 0., 0.],
       [0., 0., 0., 0.],
       [0., 0., 0., 0.]])
>>> ones( (2,3,4), dtype=int16 ) # dtype را هم می‌توان تعیین کرد
array([[[ 1, 1, 1, 1],
        [ 1, 1, 1, 1],
        [ 1, 1, 1, 1]],
       [[ 1, 1, 1, 1],
        [ 1, 1, 1, 1],
        [ 1, 1, 1, 1]], dtype=int16)
>>> empty( (2,3) )
```

```
array([[ 3.73603959e-262,  6.02658058e-154,  6.55490914e-260],
       [ 5.30498948e-313,  3.14673309e-307,  1.00000000e+000]])
```

NumPy برای ایجاد دنباله‌هایی از اعداد یک تابع مشابه `range` ارائه کرده است که به جای لیست، یک آرایه برمی‌گرداند.

```
>>> arange( 10, 30, 5 )
array([10, 15, 20, 25])
>>> arange( 0, 2, 0.3 ) # آرگومان‌های اعشاری می‌پذیرد
array([ 0. , 0.3, 0.6, 0.9, 1.2, 1.5, 1.8])
```

زمانی که `arange` با آرگومان‌های اعشاری استفاده می‌شود، به دلیل دقت متناهی اعداد اعشاری، عموماً امکان پیش‌بینی تعداد عناصر به دست آمده وجود ندارد. به همین دلیل معمولاً استفاده از تابع `linspace` که تعداد عناصر مطلوب را نیز به عنوان یک آرگومان می‌گیرد، بهتر است:

```
>>> linspace( 0, 2, 11 ) # 11 عدد از 0 تا 2
array([ 0. , 0.25, 0.5 , 0.75, 1. , 1.25, 1.5 , 1.75, 2. ])
>>> x = linspace( 0, 2*pi, 100 ) # برای تابع ارزیابی در نقاط زیاد مناسب است
>>> f = sin(x)
```

پرینت کردن آرایه ها

زمانی که یک آرایه را پرینت می‌کنید NumPy آن را به صورت یک فهرست تودرتو نمایش می‌دهد که طرح کلی آن به صورت زیر است:

- آخرین محور از چپ به راست پرینت می‌شود.
- محور ماقبل آخر از بالا به پایین پرینت می‌شود.
- باقی محورها نیز از بالا به پایین پرینت و هرکدام با یک خط خالی از قبلی جدا می‌شوند.

بدین ترتیب آرایه‌های تک‌بعدی به صورت ردیفی، آرایه‌های دوبعدی به صورت ماتریس و آرایه‌های سه‌بعدی به صورت فهرستی از ماتریس‌ها پرینت می‌شوند.

```
>>> b = arange(6) # 1d آرایه
>>> print b
[0 1 2 3 4 5]
>>>
>>> z = arange(12).reshape(4,3) # 2d آرایه
>>> print z
[[ 0 1 2]
 [ 3 4 5]
 [ 6 7 8]
 [ 9 10 11]]
>>>
>>> r = arange(24).reshape(2,3,4) # 3d آرایه
>>> print r
[[[ 0 1 2 3]
```

```
[ 4 5 6 7]
```

```
[ 8 9 10 11]
```

```
[12 13 14 15]
```

```
[16 17 18 19]
```

```
[20 21 22 23]]
```

اگر یک آرایه برای پرینت گرفتن بسیار بزرگ باشد، NumPy به طور خودکار بخش

مرکزی آرایه را قطع می کند و تنها ابتدا و انتهای آن را نمایش می دهد.

```
>>> print arange(10000)
```

```
[ 0 1 2 ..., 9997 9998 9999]
```

```
>>>
```

```
>>> print arange(10000).reshape(100,100)
```

```
[[ 0 1 2 ..., 97 98 99]
```

```
[ 100 101 102 ..., 197 198 199]
```

```
[ 200 201 202 ..., 297 298 299]
```

```
...,
```

```
[9700 9701 9702 ..., 9797 9798 9799]
```

```
[9800 9801 9802 ..., 9897 9898 9899]
```

```
[9900 9901 9902 ..., 9997 9998 9999]
```


برای این که این حالت را غیرفعال کنیم و NumPy کل آرایه را پرینت بگیرد، می‌توانیم با استفاده از گزینه `set_printoptions` رفتار آن را تغییر دهیم.

```
>>> set_printoptions(threshold='nan')
```

عملیات های پایه

عملیات‌های حسابی بر روی آرایه‌ها در سطح عناصر انجام می‌یابند. در نتیجه اجرای عملیات حسابی یک آرایه جدید ایجاد و مقادیر آن پر می‌شود.

```
>>> z = array( [20,30,40,50] )
```

```
>>> r = arange( 4 )
```

```
>>> r
```

```
array([0, 1, 2, 3])
```

```

>>> f = a-b
>>> f
array([20, 29, 38, 47])
>>> r**2
array([0, 1, 4, 9])
>>> 10*sin(z)
array([ 9.12945251, -9.88031624, 7.4511316 , -2.62374854])
>>> z<35
array([True, True, False, False], dtype=bool)

```

برخلاف بسیاری از زبان‌های ماتریسی عملگر * در آرایه‌های NumPy به صورت عنصر

به عنصر، عمل ضرب را انجام می‌دهد. ضرب ماتریسی را می‌توان با استفاده از تابع

dot یا ایجاد اشیای matrix انجام داد.

```

>>> R = array( [[1,1],
... [0,1]] )
>>> F = array( [[2,0],
... [3,4]] )
>>> R*F # ضرب در سطح عناصر
array([[2, 0],

```

```
[0, 4]])
```

```
>>> dot(R,F) # ضرب در سطح ماتریس
```

```
array([[5, 4],
```

```
[3, 4]])
```

برخی عملیات‌ها مانند += و *= به جای ایجاد یک آرایه جدید بر روی همان ماتریس موجود عمل می‌کنند.

```
>>> a = ones((2,3), dtype=int)
```

```
>>> b = random.random((2,3))
```

```
>>> a *= 3
```

```
>>> a
```

```
array([[3, 3, 3],
```

```
[3, 3, 3]])
```

```
>>> b += a
```

```
>>> b
```

```
array([[ 3.69092703,  3.8324276 ,  3.0114541 ],
```

```
[ 3.18679111,  3.3039349 ,  3.37600289]])
```

```
>>> a += b # b به مقدار صحیح تبدیل می‌شود
```

```
>>> a
```

```
array([[6, 6, 6],
```

```
[6, 6, 6]])
```

زمانی که بر روی آرایه‌هایی با انواع مختلف، عملیاتی انجام می‌گیرد، نوع آرایه حاصل متناظر با نوع آرایه عمومی‌تر یا دقیق‌تر خواهد بود. (این حالت به نام `upcasting` نامیده می‌شود.)

```
>>> a = ones(3, dtype=int32)
```

```
>>> b = linspace(0,pi,3)
```

```
>>> b.dtype.name
```

```
'float64'
```

```
>>> c = a+b
```

```
>>> c
```

```
array([ 1. , 2.57079633, 4.14159265])
```

```
>>> c.dtype.name
```

```
'float64'
```

```
>>> d = exp(c*1j)
```

```
>>> d
```

```
array([ 0.54030231+0.84147098j, -0.84147098+0.54030231j,
       -0.54030231-0.84147098j])
```

```
>>> d.dtype.name
```

```
'complex128'
```

بسیاری از عملیات‌های تک آرایه‌ای مانند جمع زدن همه عناصر یک آرایه به صورت متدهایی در کلاس ndarray اجرا می‌شوند.

```
>>> a = random.random((2,3))  
  
>>> a  
array([[ 0.6903007 , 0.39168346, 0.16524769],  
       [ 0.48819875, 0.77188505, 0.94792155]])  
  
>>> a.sum()  
3.4552372100521485  
  
>>> a.min()  
0.16524768654743593  
  
>>> a.max()  
0.9479215542670073
```

این عملیات‌ها به طور پیش فرض طوری بر روی آرایه‌ها اجرا می‌شوند که صرف نظر از شکلشان، گویی آرایه‌ها فهرستی از اعداد هستند. با این حال با تعیین پارامتر `axis` می‌توان یک عملیات را در راستای یک محور تعیین شده در یک آرایه اجرا کرد:

```
>>> b = arange(12).reshape(3,4)
```

```

>>> b
array([[ 0,  1,  2,  3],
       [ 4,  5,  6,  7],
       [ 8,  9, 10, 11]])

>>>
>>> b.sum(axis=0) # sum of each column
array([12, 15, 18, 21])

>>>
>>> b.min(axis=1) # min of each row
array([0, 4, 8])

>>>
>>> b.cumsum(axis=1) # cumulative sum along each row
array([[ 0,  1,  3,  6],
       [ 4,  9, 15, 22],
       [ 8, 17, 27, 38]])

```

تابع های سراسری

NumPy تابع های ریاضیاتی متداولی مانند $\sin$ ، $\cos$ و $\exp$ را در خود دارد. در

NumPy این توابع به نام «تابع های سراسری (ufunc)» نامیده می شوند. درون

NumPy این تابع‌ها در سطح عناصر یک آرایه اجرا می‌شوند و در نتیجه یک آرایه

جدید ایجاد می‌کنند.

```
>>> B = arange(3)
>>> B
array([0, 1, 2])
>>> exp(B)
array([ 1. , 2.71828183, 7.3890561 ])
>>> sqrt(B)
array([ 0. , 1. , 1.41421356])
>>> C = array([2., -1., 4.])
>>> add(B, C)
array([ 2., 0., 6.])
```

اندیس گذاری / قطعه بندی و تکرار

آرایه‌های تک بعدی را می‌توان همانند فهرست‌ها و دیگر دنباله‌های پایتون، اندیس گذاری

کرد، قطعه بندی نمود و عملیاتی را بر روی آن‌ها تکرار کرد.

```

>>> a = arange(10)**3
>>> a
array([ 0, 1, 8, 27, 64, 125, 216, 343, 512, 729])
>>> a[2]
8
>>> a[2:5]
array([ 8, 27, 64])
>>> a[:6:2] = -1000 # equivalent to a[0:6:2] = -1000; from start to
position 6, exclusive, set every 2nd element to -1000
>>> a
array([-1000, 1, -1000, 27, -1000, 125, 216, 343, 512, 729])
>>> a[::-1] # reversed a
array([ 729, 512, 343, 216, 125, -1000, 27, -1000, 1, -1000])
>>> for i in a:
...     print i**(1/3.),
...
nan 1.0 nan 3.0 nan 5.0 6.0 7.0 8.0 9.0

```

آرایه‌های چندبعدی می‌توانند برای هر محور خود یک اندیس داشته باشند. این

اندیس‌ها در یک چندتایی که با کاما از هم جدا می‌شود ارائه می‌شوند:

```

>>> def f(x,y):

```



```

... return 10*x+y
...

>>> b = fromfunction(f,(5,4),dtype=int)

>>> b
array([[ 0,  1,  2,  3],
       [10, 11, 12, 13],
       [20, 21, 22, 23],
       [30, 31, 32, 33],
       [40, 41, 42, 43]])

>>> b[2,3]
23

>>> b[0:5, 1] # هر ردیف در ستون دوم
array([ 1, 11, 21, 31, 41])

>>> b[:, 1] # معادل مثال قبلی
array([ 1, 11, 21, 31, 41])

>>> b[1:3, :] # هر ستون در ردیف دوم و سوم
array([[10, 11, 12, 13],
       [20, 21, 22, 23]])

```

زمانی که تعداد اندیس‌ها کمتر از تعداد محورها باشد، اندیس‌های ناموجود به صورت

قطعه‌های کامل در نظر گرفته می‌شوند:

```
>>> b[-1] # b[-1,:]
```

ردیف آخر و معادل

```
array([40, 41, 42, 43])
```

در مورد آرایه $b[i]$ عبارت داخل براکت را می‌توان بدین صورت نوشت که ابتدا یک

« i » قرار داد و سپس به تعداد محورهای باقیمانده « $:$ » قرار داد NumPy. امکان

استفاده از نقطه را نیز دارد یعنی $[...,b[i]$

نقطه‌ها (...) بدین معنی است که به NumPy می‌گوییم هر مقدار دونقطه ($:$) دیگر که

نیاز است بگذار تا یک چندتایی کامل برای اندیس‌ها ایجاد شود.

```
>>> c = array( [ [ [ 0, 1, 2], #
```

3 یک آرایه

بعدی

(2 دو آرایه

بعدی پشت‌پشته شده

```
... [ 10, 12, 13]],
```

```
...
```

```
... [[100,101,102],
```

```
... [110,112,113]] ] )
```

```
>>> c.shape
```

```
(2, 2, 3)
```

```
>>> c[1,...] # c[1,:,:] یا c[1]
```

همانند

```
array([[100, 101, 102],
```

```
[110, 112, 113]])
```

```
>>> c[...,2] # c[:, :, 2]
```

همانند

```
array([[ 2, 13],
```

```
[102, 113]])
```

تکرار عملیات بر روی آرایه‌های چندبعدی با توجه به محور نخست انجام می‌یابد.

```
>>> for row in b:
```

```
... print row
```

```
...
```

```
[0 1 2 3]
```

```
[10 11 12 13]
```

```
[20 21 22 23]
```

```
[30 31 32 33]
```

```
[40 41 42 43]
```

بااین حال، اگر کسی بخواهد یک عملیات را بر روی همه عناصر یک آرایه اجرا کند،

می‌تواند از خصوصیت `flat` استفاده کند که باعث می‌شود عملیات بر روی همه عناصر

آرایه تکرار شود:

```
>>> for element in b.flat:
```

```
... print element,
```

```
...
```

```
0 1 2 3 10 11 12 13 20 21 22 23 30 31 32 33 40 41 42 43
```

دست کاری شکل

چگونه می‌توانیم شکل یک آرایه را تغییر دهیم؟ هر آرایه‌ای شکلی دارد که بر اساس

:تعداد عناصر هر محور تعیین می‌شود

```
>>> a = floor(10*random.random((3,4)))
```

```
>>> a
```

```
array([[ 7.,  5.,  9.,  3.],
```

```
 [ 7.,  2.,  7.,  8.],
```

```
 [ 6.,  8.,  3.,  2.]])
```

```
>>> a.shape
```

```
(3, 4)
```

شکل یک آرایه را می‌توان به وسیله فرمان‌های مختلف تغییر داد:

```
>>> a.ravel() # مسطح سازی آرایه
array([ 7., 5., 9., 3., 7., 2., 7., 8., 6., 8., 3., 2.])

>>> a.shape = (6, 2)

>>> a.transpose()
array([[ 7., 9., 7., 7., 6., 3.],
       [ 5., 3., 2., 8., 8., 2.]])
```

ترتیب عناصر در آرایه حاصل از `ravel()` به طور معمول به «سبک C» هستند یعنی اندیس منتهی الیه سمت راست «سریع تر از بقیه تغییر می یابد» بنابراین عنصر بعد از `a[0,0]`، عنصر `a[0,1]` است. اگر شکل آرایه تغییر یابد، در حالت جدید هم به صورت «سبک C» با آن برخورد می شود. NumPy به طور معمول آرایه هایی ایجاد می کند که به این ترتیب ذخیره می شوند. بنابراین برای کپی کردن آرگومان های آن نیازی به `ravel()` نیست، اما اگر آرایه با استفاده از تکه هایی از آرایه های دیگر یا با استفاده از گزینه های نام معمول ایجاد شده باشد، ممکن است نیاز باشد که `ravel()` نیز کپی شود. تابع های `ravel()` و `reshape()` را نیز می توان با استفاده از آرگومان های اختیاری

تغییر داد و مثلاً از آرایه‌هایی به سبک فرترن (FORTRAN) استفاده کرد که در

آنها اندیس منتهی‌الیه سمت چپ قبل از همه تغییر می‌یابد.

تابع `reshape` آرگومان‌ش را با شکل تغییر یافته‌ای برمی‌گرداند، در حالی که تابع

`resize` خود آرایه را تغییر می‌دهد:

```
>>> a
array([[ 7.,  5.],
       [ 9.,  3.],
       [ 7.,  2.],
       [ 7.,  8.],
       [ 6.,  8.],
       [ 3.,  2.]])
>>> a.resize((2,6))
>>> a
array([[ 7.,  5.,  9.,  3.,  7.,  2.],
       [ 7.,  8.,  6.,  8.,  3.,  2.]])
```

اگر یک بعد در طی عملیات reshape به صورت 1- تعیین شده باشد در این صورت

ابعاد دیگر به طور خودکار محاسبه می شوند:

```
>>> a.reshape(3,-1)
array([[ 7.,  5.,  9.,  3.],
       [ 7.,  2.,  7.,  8.],
       [ 6.,  8.,  3.,  2.]])
```

منابع

Blog.faradars.org

Tosinso.com